

Mythologia, Venise, 1567 - V, 15 : De Priapo

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Venise, 1567 - X \[57\] : De Priapo](#)

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre V

[Mythologia, Francfort, 1581 - V, 15 : De Priapo](#) est une version augmentée de ce document

---

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre V

[Mythologie, Paris, 1627 - V, 16 : De Priape](#) est une transformation de ce document

---

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre V

[Mythologie, Lyon, 1612 - V, 15 : De Priape](#) est une transformation de ce document

---

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia* Venise, 1567 - V, 15 : De Priapo, 1567

Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle)

Consulté le 08/08/2025 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/866>

Présentation du document

Publication Venise, Comin da Trino, 1567

Exemplaire Munich (Allemagne), Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ) ,

Res/4 Ant. 50

Formatin-4

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination 160r°-160v°

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses [Priape](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 30/04/2018 Dernière modification le 25/11/2024

---

pellantes, canquam Deos colauerunt, illisque templo, aras, sacerdotes, certas victimas, certum ceremoniarum ritum, initicuerunt. Id vero, quod de filiis Erisichthonis dictum est, ita quidam interpretantur, ut Erisichthon vir imprudens, rerumq; suarum profusus fuerit: quippe cum omnia sua dilapidauerit ac ingurgitauerit, mox ob extremam terum omnium inopiam filiam prostituerit, quz modo bouem, modo ovem pecunias in concubitus mercedem accipiēs, modo res alias ab amantibus extorquens, ita paternę inopiz subueniebat. Atqui nullam ego satis idoneam horum fingendorum causam in hac explicatione inesse video, atque aliud quidpiam illustrius sub his latere iudico: cum pr̄sertim illud Deo ita propter contemptam eius religionem & cultum paſſus sit. Significare voluerunt sanè antiqui per hanc fabulam neminem, qui religionem Deorum immortalium contemplerit, domesticas calamitates deuitare posse: quippe cum omnis improbitatis misericordia comites. Deinde pater ex hac fabula imprudentem hominem necesse esse in multa sceleris & incommoda incurtere: quippe cum Erisichthon etiā, vbi sua per luxuriam & crapulam profudisset, postea victum per lordes domesticas, & per turpitudinem sibi malis artibus comparare cogeretur. Quare, vt summationem dicam, & pietas in Deos immortales, & in rebus agendis prudentia, & in presentibus bonis conseruandis parsimonia maxime viro bono est necessaria, quod per Erisichthonis fabulam indicabatur. At Cereris fabula, & vniuersa que de illa conficta sunt, nihil aliud continebant, nisi satisfactionis rationem, & quo pacto frumenta crescerent, & qua diligentia in illis colligendis uti conueniret. At de Cerere satis, nunc de Priapo dicamus;

10

20

30

40

De Priapo. Cap. XV.

Priapus, quem hortorum Deum esse antiqui crediderunt, è quibus parentibus ortus fuerit, non conuenit inter scriptores; siquidem alii Naiadis Nymphe ac Dionysi filium fuisse tradiderunt, vt ait Strabo libro tertio decimo; alii non Naiadis, sed Chiones fuisse dicunt. Huc natum fuisse in Lampsaco, ibique ciuitatem sui nominis condidisse memorant. Apollonius Venerem cum Baccho congressam fuisse scribit: deinde cum is ad Indiam expeditionem exiūsserit, cum Adonide s̄p̄ius congressa Priapum concepit. Cum vero Dionysius reueteretur, illi obuiam cum corona processit, illumque coronans sequi quidem noluit, quia pudet, quod nupissit; at in Lampsacum tecedens ibi parere decrevit. Tum Iuno capta Zelotypia simulans se opem ferre manu venifica uterum attigit, fecitq; vt puerum deformem, & pr̄e exteris incredibilem membra pudendi magnitudinem habentem pareret, quem Priapum nominauit. id cum vidisset Venus, noluit illum capere ob membra magnitudinem, sed in Lampsaco reliquit. Huius deformitatem ita complexus est Archias in his carminibus;

Si quis idem ē xp̄ianus, ē w̄ d̄p̄ak̄it̄a r̄aie.

χρωμ̄ αἴρει τὸντο, αἴρειν.

φέγε, ἔπος, οὐτοίς ψηφαῖσις ēn̄ ἀράq̄

βάρες προσερπ̄ε, ὅντες ἐγκαθέλεο.

Littora parvus ego hic habito laxosa Priapus.

Nullaque cum mergis bella cruenta gero.

Distortus vultus, pes nullus: falce dolando

Piscator

Mythologiae

Piscator talem sinxerit, aut melius.

Deinde cum adoleuisset, per gratusq; foret Lampacenis mulieribus Lampacenorum decreto ex agro Lampaceno exulauit. Memoriz prodidit Eusebius in libro de Falsa Religione, Priapum aliquando cum uno ex illis asellis, qui Bacchum in Indicam expeditionem proficiscentem trans quandam fluvium transvexere, de membra magnitudine decertasse, (sicut autem tanti id asellorum beneficium creditum, ut illi sint idecirco inter sidera relati, & alteri eorum concessum est ut loqui posset.) qui cum vixus fuisset, vixorem ob inuidiam occidit. Mansit deinde ex consuetudo in sacris, ut asinus Priapo,

10 tanquam innisum & inuidiosum animal immolaretur. Scriptit Ovidius lib. primo Faullorum per solennitatem matris Deorum, ad quam omnes Dii cōuenerat, post epulas iustissimas Priapum fuisse pudicitiae Vestre infidiatum. Nam cum Dii ceteri lusibus indulgerent, vestigia in molli herba somnum caperet, ab asino Sileni excitata fuit, ne vim Priapi paterneretur: tum vero dederitus fuit ab inceptis Priapus, omnesq; conciderunt infidix, & asinus ex eo tempore Priapo mactatus fuit in sacrificiis. Fuit portus Priapi nomine prope Dardaniam, & vrbs ad mare sita; quibus in locis eximiis Priapus colebatur. Postea cum nonnullis interiectis temporibus Lampacenos grauissimus pudendorum membrorum morbus inuasisset, Dodonum oraculum adeuntes

20 percunctati sunt, an ullum esset eius morbi remedium. His responsum est morbum non prius cessaturum, quam Priapum in patriam revocassent: id cū fecissent templa & sacrificia illi statuerunt, Priapumque hortorum Deum esse decreuerunt. Atque tot sunt de Priapo ab antiquis memoriz prodita. Priapus Naiadis & Dionysii filius dicitur, quia pro semine rerum naturalium capit: Dionysius enim Sol est, aut calor, at Naii humor, ut dictum est, è quibus semina concipiuntur rerum naturalium. Quidam Chiones filium putarunt, quia album sit, & laeti vel niui simile rerum prope omnium semen nā Græci Chiona niuem vocarunt. Qui Veneris & Adonis filium esse crediderunt, in idem denique relabuntur, solisque differunt nominibus. Fuerunt

30 tamen nonnulli, qui Priapum nullum esse alium, quam Pana putauerint. Verum vel nominis ipsius etymologia indicat Priapum esse semen. Quod Venus ipsum ob deformitatem in Lampaco reliquit, nihil aliud significat, nisi res multas naturæ esse necessarias, quas tamen ob turpitudinem natura occultauit: sic pudenda hominum uillis occultantur, & sunt in parte corporis occultiore; sic anum modo intra nates oculuit, modo sub caudarum integumento locavit, modo ita fecit occultum, ut in nonnullis eum dignoscere haud facile sit, ut in piscibus; modo non apparet omnino, ut in genite cœchyliorum, & testa insectorum. Nam cum deformia sint, & ab ipsa natura consulto abscondita illa membra, cum turpis sunt illorum officia, quamvis necessaria, idecirco & nos aliquando rei Veneris obscenitatem ita breuiter expressimus;

Nil amor est aliud, Veneris quam parva voluptas,
Quæ simul expleta est, inficit ora rubor.

Deformis igitur & obscenus Priapus iure optimo singitur, quia turpis est illa naturæ actio, & quam nemo prorsus appeteret, nisi illam cœca suavitate natura respergisset. Ac nunc de Adoni dicamus.

De